

priobčil celo študijo o njem. Vnanjo pobudo za epos je Slavejkovo dala pač zgodovina, a ob izdelavi pesnitve ga je, četudi nevede, spremljal poljski Pan Tadeusz.

Dr. Fr. Ilešič.

Svetovna vojska. Izhaja dvakrat na mesec. Urejuje Iv. Podlesnik. Založila Katoliška bukvarna. 1914—5. M. 40. Cena snopiču 60 v, četrletna naročnina 3 K.

Nepristransko pisane zgodovine o sedanji svetovni vojski še ne bomo čitali v doglednem času. Nekako na višini našega dnevnega časopisja, ki nas obvešča o vojnih dogodkih, stoji tudi pričujoča „Svetovna vojska“. Do zdaj je izšlo deset snopičev. Prvi snopiči nam slikajo razmerje Avstrije in Nemčije do sosednih držav in začetne boje na suhem in morju; sedmi in deseti snopič objavljata pisma in črtice slovenskih junakov z raznih bojišč, ki nam nudijo pretresljivo sliko o trpljenju in junaštvu naših sinov. Osmi snopič je prinesel 70 kratkih življenjepisov slovenskih padlih bojevnikov: častniki, akademiki, uradniki, kmetje, obrtniki... Da se zberejo na ta način spomini na naše junake, je najlepša in častna naloga teh snopičev, ki jim ohrani trajno vrednost. Slike kažejo bujno domišljijo in spretno roko H. Smrekarja ter nadkriljujejo običajne vojne ilustratorje, ki jih srečavamo po sličnih nemških delih. Desetemu snopiču je dodan obširen zemljevid Evrope, ki ga dobe naročniki za znižano ceno 1 K, sicer stane 2 K 40 v. *J. Ribič.*

Tad. Stan. Grabowski, Zygmunt Krasiński w literaturach słowiańskich. Szkic histor.-literacki i bibliograficzny. G. Gebethner i spółka. Kraków, 1914. V. 80. 140 str.

Pisatelj je v vrsti onih ne posebno številnih poljskih znanstvenikov, ki se intenzivneje zanimajo tudi za ostali slovanski svet, posebno za nas Jugoslovane. Grabowski, večletni sotrudnik našega mesečnika, je napisal daljšo monografijo o Aškercu (1906), ocenil je znanstveno delovanje prof. M. Murka (1909) ter napisal daljšo monografijo o Rod. Ledinskega pesnitvi „Vilkovo“ (prim. Ljublj. zvon 1913, 334—5). Enako je izdal več razprav iz hrvatske in bolgarske književnosti. Najnovejša njegova študija zasleduje Krasinskega v slovanskih prevodih. Med Čehi je prvi prevajal iz Krasinskega Fr. Čelakovský, za njim posebno Fr. V. Kvapil, Jar. Vrchlický in Svat. Čech. Pri nas Slovencih je našel Krasinski najboljšega tolmača v Vojeslavu Moletu; njegovi prevodi se odlikujejo po vernosti vsebine in forme. — Zanimivo je, kar nam poroča Grabowski o usodi slovenskega prevoda Iridiona iz l. 1865., ki ga je nameraval izdati Janežič v svojem „Cvetju“, pa so ga „Novice“ proglasile za delo, ki ga ne bo nihče bral „ter bi v zapečnjaku čakalo plesnivosti ali prahu...“ Knjiga je hudo mistična in iz one dobe, katera je tudi Mickieviču jasni duh v njegovi starosti skalila in pomešala; knjigo bo redko kdo na prvikrat prebral; napenjal se bo, da si skoz to debelo meglo in te oblake najde pot, ki zopet nikamor ne vodi kakor le k novim oblakom. In ko bi še vsaj to, kar je napisano, imelo kako božjo formo poezije ali proze; ali tudi forma je ravno tako mistična kakor predmet...“ (Novice 1865, 407.) — Epilog iz „Iridiona“ je priobčil Ljublj. zvon 1912 (244—250) v prevodu V. Moleta. —r.

